

Halina Zając-Knapik

Rozprawa doktorska

Tytuł rozprawy: Ewolucja teorii glottodydaktycznej w zakresie nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000

Promotor: prof. dr hab. Janusz Henzel

Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Iwan, prof. dr hab. Antoni Paliński

Rok obrony: 2004

Stopień naukowy: doktor

Stanowisko: adiunkt

Katedra Językoznawstwa Rosyjskiego

Zainteresowania naukowe: historia polskiej glottodydaktyki rusycystycznej po II wojnie światowej do chwili obecnej (metody i techniki nauczania, sprawności językowe); zjawisko interferencji w nauczaniu gramatyki na studiach rusycystycznych; typowe błędy językowe popełniane przez studentów-rusycystów; profilaktyka i terapia błędów językowych; ćwiczenia językowe

Kontakt: telefon służbowy (12) 662 67 40; adres e-mail: halinaza@o2.pl; nr pokoju 112

Prowadzone zajęcia: praktyczna nauka języka rosyjskiego na roku I i II (studia licencjackie), glottodydaktyka ogólna i dydaktyka języka rosyjskiego na roku II i III (studia licencjackie), śródroczne hospitacje lekcji wraz ze studentami w szkole w zakresie przedmiotu glottodydaktyka ogólna i dydaktyka języka rosyjskiego.

Od roku 1998 do 2012 koordynator do spraw praktyk studenckich.

Udział w konferencjach naukowych

Международная научная конференция: «Актуальные вопросы преподавания русского языка», 20-22 kwiecień 1998, Kraków

Referat: *Опыт квантования лингвистической информации по интерферирующей лексике в учебных целях*

Международная научная конференция: «Актуальные вопросы изучения русской литературы и культуры, русского языка и методики его преподавания в европейском контексте», 25-27 wrzesień 2000 r, Kraków

Referat: *Типичные языковые трудности, испытываемые студентами первого курса русской филологии, начинающими изучение русского языка*

VIII Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 10-11 мая 2001 г., Варшава

Referat: *Работа с учебным текстом в средней школе (из наблюдений во время открытых уроков, проводимых студентами-русистами)*

IX Międzynarodowa naukowa konferencja z cyklu: «Nowe w teorii i praktyce opisu i nauczania języka rosyjskiego» 16-17 maja 2002 r., Warszawa

Referat: *Трансляционные упражнения как эффективный путь формирования лингвистической и коммуникативной компетенции*

X Międzynarodowa naukowo-metodyczna konferencja z cyklu: «Nowe w teorii i praktyce opisu i nauczania języka rosyjskiego» 15-16 maja 2003 r., Warszawa

Referat: *К вопросу о целесообразности устно-слухового курса при обучении русскому языку в польской школе*

XI Międzynarodowa naukowo-metodyczna konferencja z cyklu: «Nowe w teorii i praktyce opisu i nauczania języka rosyjskiego» 28-29 kwietnia 2005 r., Warszawa

Referat: *Вопросы обучения русской лексики в свете польской лингводидактической литературы*

XII Międzynarodowa naukowa konferencja «Русистика и современность», 13-15 października 2005 r., Жешув-Чудец

Referat: *Проблемы обучения грамматике в процессе преподавания русского языка в польской школе*

XIII Międzynarodowa naukowo-metodyczna konferencja z cyklu: «Nowe w teorii i praktyce opisu i nauczania języka rosyjskiego», 19-20 kwietnia 2007 r., Warszawa

Referat: *Формирование умения понимать речь на слух при обучении русскому языку в польской школе в свете лингводидактической литературы 1950-2000 гг.*

XIV Międzynarodowa naukowa konferencja "РУСИСТИКА И СОВРЕМЕННОСТЬ", organizowana pod egidą MAПРЯЛ, 26-27.09.2008 r., Жешув

Referat: *Упражнения в аудировании и оптимизация преподавания русского языка в польской школе*

Międzynarodowa konferencja, *Literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo jako płaszczyzny przekazu we współczesnej glottodydaktyce*. Instytut Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 24-25 maja 2010 r., Chełm

Referat: *Ćwiczenia kontrastywne w procesie kształtowania kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej w nauczaniu języka rosyjskiego*

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim – 25 lat rusycystyki toruńskiej”, organizowana przez Instytut Filologii Słowińskiej UMK, Toruń, 2-3 grudnia 2010 r.

Referat: *Przegląd metod nauczania języka rosyjskiego stosowanych w Polsce w latach 1950-2000*

I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna pt. „Język rosyjski jako język obcy – teoria, praktyka, cele oraz rezultaty nauczania”, Łódź 7-8 września 2011 r.

Referat: *Типичные лексические и грамматические интерференционные ошибки студентов первого курса русской филологии, начинающих изучение этого языка*

II Międzynarodowa konferencja naukowo-metodyczna z cyklu: „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”. Konferencja zorganizowana pod patronatem Fundacji „Russkij mir”, Lublin, 19-20 września 2011 r.

Referat: *Способы преодоления интерференции родного языка в лингводидактическом процессе*

Międzynarodowa konferencja glottodydaktyczna „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”, Lublin, 15-16 września 2014 roku

Referat: *Презвращение интерференции языка оцзистого в практическом наuczaniu языка роsyjskiego на studiach русыcыстycznych*

II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna „Język rosyjski jako obcy: teoria, praktyka, cele oraz rezultaty nauczania”, Łódź 17-18 września 2014

Referat: *Эффективность контрастивного обучения грамматике на практических занятиях по русскому языку*

Międzynarodowa konferencja naukowa „Tradycja i nowoczesność. Język i literatura Słowian Wschodnich”, Kraków 24-25 kwietnia 2015

Referat: *Интерференcyjne błędy gramatyczne studentów II roku filologii rosyjskiej i sposoby ich przewraczenia*

Ogólnopolska konferencja naukowa „Język ojczysty, pierwszy język obcy, drugi/trzeci język obcy – wyzwania badawcze i dydaktyczne”, 14-15 maja 2015, Białystok

Referat: *Rola języka ojczystego w nauczaniu gramatyki języka rosyjskiego i proponowane rozwiązania dydaktyczne*

Międzynarodowa konferencja naukowa „30 lat toruńskiej rusycystyki. Język. Literatura. Folklor”, 17-18 września 2015, Toruń

Referat: *Интерференция языка оцзистого а kształcenie językowe studentów filologii rosyjskiej*

Międzynarodowa konferencja glottodydaktyczna „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”, 16 października 2015 roku, Lublin.

Referat: *Propozycje optymalizacji nauczania gramatyki rosyjskiej na zajęciach z praktycznej nauki na studiach русыcыстycznych*

Międzynarodowa konferencja naukowa „50 lat Rusycystyki Rzeszowskiej”, 23-24 października 2015, Rzeszów

Referat: *Модели и теории порождения речи и обучение русскому языку студентов-русистов*

I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Edukacyjna, „Multi-Lingua-Didactica” 2016. Nowy Wymiar dydaktyki języków obcych w edukacji szkolnej i akademickiej, 18-19-20 listopada 2016, Łódź

Referat: *Stare i nowe tendencje w kwestii stosowania komentarza gramatycznego w nauczaniu języka obcego*

Udział zaoczny w konferencji:

Międzynarodowa konferencja naukowa: СОВРЕМЕННЫЙ РУССКИЙ ЯЗЫК - ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ, 21-22 września 2017 r., Siedlce.

Referat: *Praca z tekstem w połączeniu z kontrastywnym nauczaniem gramatyki jako podstawa kształcenia językowego studentów filologii rosyjskiej*

Publikacje

Monografie

1. *Ewolucja teorii nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000. Część I. Metody glottodydaktyczne*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008, ss. 180, ISSN 0239-6025, ISBN 978-83-7271-451-0

2. *Ewolucja teorii nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000. Część II. Kształtowanie sprawności językowych*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009, ss.224, ISSN 0239-6025, ISBN 978-7271-569-2

Artykuły

1. *Опыт квантования лингвистической информации по интерферирующей лексике в учебных целях*, [в:] Актуальные вопросы преподавания русского языка. Материалы международной научной конференции, Краков 20-22 IV 1998, с. 137-147

2. *Типичные языковые трудности, испытываемые студентами первого курса русской филологии, начинающими изучение русского языка*, (в:) Актуальные вопросы изучения русской литературы и культуры, русского языка и методики его преподавания в европейском контексте, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2001, s. 515-520, ISBN 83-7271-155-0

3. *Работа с учебным текстом в средней школе (из наблюдений во время открытых уроков, проводимых студентами-русистами)*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, VIII Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 10-11 мая 2001 г., ред. Н. П. Исаев, Е. В. Исаева, Т. Медзиньски, Warszawa 2001, s. 141-145, ISBN 83-916372-0-4

4. *Трансляционные упражнения как эффективный путь формирования лингвистической и коммуникативной компетенции*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, IX Международная научная конференция из

цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 16-17 мая 2002 г., red. И. Р. Тетерев, Т. Медзильский, Warszawa 2002, s. 129-135, ISBN 83-916372-2-0

5. *К вопросу о целесообразности устно-слухового курса при обучении русскому языку в польской школе*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, X Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 15-16 мая 2003 г., red. Т. И. Львович, Warszawa 2003, s. 109-114, ISBN 83-91391-6-1

6. *Вопросы обучения русской лексике в свете польской лингводидактической литературы* (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, XII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 28-29 апреля 2005 г., Warszawa 2005, s. 63-67, ISBN 83-91391-6-1

7. *Проблемы обучения грамматике в процессе преподавания русского языка в польской школе* (в:) Русистика и современность. Глоттодидактика 4, red. A. Paliński i G. Ziętała, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006, s. 72-85, ISBN 978-83-7338-187-2

8. *Формирование умения читать в трактовке лингводидактических методов, применявшихся и применяемых в Польше при обучении русскому языку* (в:) *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis, Studia Russologica I*, Wydawnictwo Naukowe AP, Kraków 2007, s. 90-100, ISSN 1643-6512

9. *Формирование умения понимать речь на слух при обучении русскому языку в польской школе в свете лингводидактической литературы 1950-2000 гг.* (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, XIII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 19-20 апреля 2007 г., Warszawa 2007, s. 59-66, ISBN 978-83-922081-1-0.

10. *Упражнения в аудировании и оптимизация преподавания русского языка в польской школе* (в:) *Современные проблемы глоттодидактики*, ред. А. Палиньски, Г.А. Зенталя, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2009, s. 241-251, ISBN 978-83-7338-482-8

11. *Ćwiczenia w mówieniu w świetle metod stosowanych w nauczaniu języka rosyjskiego w szkole polskiej*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica II*, red. D. Dziewanowska, B. Stawarz, T. Żeberek, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009, s. 133-142, ISSN 1689-9911

12. *Ćwiczenia w pisaniu w świetle metod stosowanych w nauczaniu języka rosyjskiego w szkole polskiej*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica III*,

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2010, s. 132-142, ISSN 1689-9911

13. *Ćwiczenia kontrastywne w procesie kształtowania kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) Literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo jako płaszczyzny przekazu we współczesnej glottodydaktyce, red. J. Knieja, T. Zygmunt, Ł. Brzana, Wydawnictwo „Werset”, Lublin 2010, s. 510-518, ISBN 978-83-60133-73-6

14. *Interferencja języka ojczystego w procesie opanowywania języka obcego. Podstawy teoretyczne*, (w:) Glottodydaktyka 3. Część III. Metodyka nauczania języków obcych, red. L. Pavlovska, G. A. Ziętała, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego 68. Seria Filologiczna, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011, s. 181-198, ISSN 1643-0484, ISBN 1643-0506

15. *Типичные лексические и грамматические интерференционные ошибки студентов первого курса русской филологии, начинающих изучение этого языка*, (w:) Русский язык в иностранной аудитории – теория, практика, результаты преподавания, Wydawnictwo Primum Verbum, Łódź 2011, s. 73-80, ISBN 978-83-62157-45-7

16. *Способы преодоления интерференции родного языка в лингводидактическом процессе*, (w:) Обучение русскому языку как иностранному в системе высшего образования, red. X. Рызык-Штайдель, С. Шашкова, Wydawnictwo POLIHYMNIA, Lublin 2012, s. 159-168, ISBN 978-83-7270-978-3

17. *Przegląd metod nauczania języka rosyjskiego stosowanych w Polsce w latach 1950-2000*, (w:) Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012, s. 465-476, ISBN 978-83-231-2805-2

18. *Typowe błędy interferencyjne w zakresie gramatyki i leksyki studentów I roku filologii rosyjskiej rozpoczynających naukę tego języka*, (w:) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica V, red. H. Chodurska, D. Dziewanowska, B. Stawarz, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2012, s. 169-176, ISSN 1689-9911

19. *Эффективность контрастного обучения грамматике на занятиях по русскому языку* (w:) Русский язык в иностранной аудитории. Теория, практика цели и результаты преподавания, red. Е. Невзорова-Кмеч, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015, s. 165-175, ISBN 978-83-7969-754-0, e-ISBN 978-83-7969-755-7

20. *Rola języka ojczystego w nauczaniu gramatyki języka rosyjskiego na studiach rusycystycznych i proponowane rozwiązania dydaktyczne*, „Linguodidactica” Tom XIX, red. M. Karolczuk, Białystok 2015, s. 265-281, ISSN 1731-6332

21. *Poglądy glottodydaktyków polskich w kwestii wykorzystania języka ojczystego w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica VIII* (2015), s. 158-167
22. *Sposoby przewycięzania interferencyjnych błędów gramatycznych w procesie praktycznego nauczania języka rosyjskiego na III roku studiów rusycystycznych*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica VIII* (2015), s. 168-178
23. *Propozycje optymalizacji nauczania gramatyki rosyjskiej na zajęciach z praktycznej nauki na studiach rusycystycznych*, (w:) *Język rosyjski w przestrzeni komunikacyjnej (Русский язык в коммуникативном пространстве III)*, red. R. Rybicka, S. Szaszkowa, POLIHYMNIA, Lublin 2016, s. 45-57, ISBN: 978-83-7847-325-1
24. *Interferencyjne błędy gramatyczne studentów II roku filologii rosyjskiej i sposoby ich przewycięzania*, (w:) *Tradycja i nowoczesność. Język i literatura Słowian Wschodnich*, red. H. Chodurska, A. Kotkiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków, 2016, s. 362-376, ISBN: 978-83-80-84-020-1
25. *Bilingwalny model generowania mowy i kwantowanie informacji lingwistycznej jako efektywne środki służące nauczaniu gramatyki na studiach rusycystycznych*, (w:) „Linguodidactica”. Tom XX, s. 331-344, Białystok 2016, s. 331-344
26. *Модели и теории порождения речи и обучение русскому языку студентов-русистов*, (в:) *Вопросы лингводидактики и методики преподавания иностранных языков*, red. E. Dźwierzynska, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, s. 112-123, p-ISBN: 978-83-7996-336-2
27. *Роль трансляционных упражнений в обучении иностранному языку*, (в:) „Научный Вестник Воронежского государственного архитектурно-строительного университета”. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. Выпуск 3, 2016, с. 38-47, p-ISSN: 2305-5146.
28. *Блędy interferencyjne studentów I roku filologii rosyjskiej w zakresie użycia liczebników i sposoby ich przewycięzania*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica IX* (2016), Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2016, s. 92-104, ISBN: 978-83-65237-46-0.
29. *Stare i nowe tendencje w kwestii stosowania komentarza gramatycznego w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) *MULTI-LINGUA-DIDACTICA 2*. Nowy wymiar dydaktyki języków obcych w edukacji szkolnej i akademickiej, red. M. Marcinkowska-Bachlińska, E. Curkan-Dróżka, Wydawnictwo PRIMUM VERBUM, Łódź 2017, s. 71-87, ISSN: 1689-9911.

30. *Обзор важнейших тенденций в обучении русскому языку как иностранному*, (w:) *Традиции и инновации в методике преподавания иностранных языков*, red. E. Dźwierzynska, M. Dziedzic, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2017, s. 54-66, ISBN: 978-83-7996-441-3.

31. *Wybrane zagadnienia związane ze stosowaniem podejścia zadaniowego w nauczaniu języków obcych*, (w:) „*Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*”. *Studia Russologica* 10 (2017), s. 154-164, ISSN 1689-9911.

32. *Przewycięzanie interferencji języka ojczystego w kształceniu językowym studentów filologii rosyjskiej*, (w:) „*Linguodidactica*”, Tom XXI, Białystok 2017, s. 271-285, ISSN 1731-6332.

33. *Praca z tekstem w połączeniu z kontrastywnym nauczaniem gramatyki jako podstawa kształcenia językowego studentów filologii rosyjskiej*, (w:) *Współczesny język rosyjski. Problemy i perspektywy*, monografia pod red. J. Tkaczyk, V. Senkevicha, Siedlce 2018, s. 157-175, ISBN 978-83-7051-904-9.

34. *Ćwiczenia zapobiegające interferencji w nauczaniu języka rosyjskiego na I roku filologii rosyjskiej*, (w:) „*Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*”. *Studia Russologica* 11 (2018), Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2019, s. 5-16, ISSN 1689-9911.

Recenzje

1. Katarzyna Buczek: *ОТ А ДО Я. Nauczanie języka rosyjskiego od podstaw na studiach rusycystycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015, 214 s., (w:) „*Linguodidactica*”. Tom XX, Białystok 2016, s. 345-351.

2. Anna Wrześcińska: *ОТ А ДО Я. Kurs języka rosyjskiego: dla osób dorosłych rozpoczynających naukę na poziomie A2/B1*, Wydawnictwo „Rosjanka”, Wydanie I, Warszawa 2015, 128 s., (w:) „*Linguodidactica*”, Tom XXI, Białystok 2017, s. 295-300.

3. Magdalena Woś: *Język ojczysty w procesie akwizycji języków obcych. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, 254 s., (w:) „*Linguodidactica*”. Tom XXII, Białystok 2018, s. 203-208.

Inne

Magisterium filologii polskiej uzyskane w roku 1999 w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie

Członek Polskiego Towarzystwa Rusycystycznego (od 2016 r.)

Data aktualizacji: 5 września 2019 r.